

עת"א 21207/03/18 - חסן עומרי, נגד הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 21207-03-18 עומרי(אסיר) נ' הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון

בפני	כבוד השופט יוסף בן-חמו
העותר	חסן עומרי,
נגד	
המשיב	הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון

החלטה

בפני עתירת אסיר נגד החלטת הקצין הממונה בשב"ס, שהורה על הפסקה מנהלית של עבודות השירות שנגזרו על העותר.

הרקע כנטען בעתירה

על העותר נגזר, ביום 6/9/16, עונש של 6 חודשי מאסר, לריצוי בדרך של עבודות שירות, לאחר שהורשע בבית המשפט המחוזי בנצרת בת"פ 58384-05-15, בעבירה של ניסיון לשוד בנסיבות מחמירות - עבירה לפי סעיף 403 סיפא לחוק העונשין. על פי גזר הדין, המועד שנקבע לתחילת ריצוי העונש - 15/11/16, במתנ"ס בית שאן.

העותר נעצר ביום 2/1/17 בחשד לעבירה של ייצוא, ייבוא, מסחר ואספקת סמים ועבירה של קשירת קשר לביצוע פשע. העותר היה עצור עד יום 8/1/17, אז הורה בית המשפט על שחרורו לחלופת מעצר בתנאים מגבילים הכוללים מעצר בית מלא.

לבית משפט השלום בנצרת הוגש נגד העותר כתב אישום, ביום 11/1/17, המייחס לו עבירות של סחר בסמים, החזקת סם שלא לצריכה עצמית (2 עבירות). עם הגשת כתב האישום הוגשה גם בקשה למעצר עד תום ההליכים. בהמשך תוקן כתב האישום והעבירה שיוחסה לו ובה הודה והורשע, היא סיוע לסחר בסמים, סיוע להחזקת סם שלא לצריכה עצמית והחזקת סם לצריכה עצמית. בית המשפט הורה על שחרורו של העותר באותם תנאים בהם שוחרר קודם לכן במסגרת מעצר הימים - מעצר בית מלא בבית דודו בשכונת אלמוטראן בעיר נצרת. בהחלטה מאוחרת נוספת שונה מקום מעצר הבית לעיר חיפה.

נימוקי העתירה

- ביום 31/1/17 זומן העותר לשימוע, בשל היעדרותו ממקום העבודה.
- בשימוע שנערך לו ביום 15/2/17 טען העותר כי התחיל בביצוע עבודות השירות כנדרש, אך הוא נעצר מאז תחילת חודש ינואר בגין עבירה אחרת. מאז הוא משוחרר בתנאים הכוללים מעצר בית מלא. העותר ציין כי קבוע לו דיון בבקשה לשינוי תנאי השחרור וככל שבית המשפט יאשר לו פתיחת חלון הוא מבקש להמשיך את ביצוע עבודות השירות.
- עורך השימוע המליץ על הפסקה המנהלית של עבודות השירות משום שתנאי מעצר הבית אינו מאפשר את המשך ביצוע עבודות השירות, אך המליץ לדחות את יישום ההחלטה עד ליום 26/2/17 - הוא המועד האחרון בו התאפשר לעותר להציג החלטה שיפוטית המאפשרת לו לצאת ממעצר הבית ולבצע את עבודות השירות.
- ביום 28/2/18 החליט נציב בית הסוהר על הפסקה מנהלית של עבודות השירות בשל המשך היעדרות מהעבודה, ללא אישור הממונה, אי ציות להוראת הממונה והמשך היותו במעצר בית - תנאים שאינם מאפשרים ביצוע עבודות השירות.
- ביום 5/3/17 החליט מפקד המחוז על הפסקה מנהלית והורה לעותר להתייצב ביום 5/4/17 לריצוי יתרת עונשו.
- החלטת מפקד המחוז מעולם לא הגיעה לידי. הכתובת הנקובה בהודעה איננה נכונה משום שמקום מעצר הבית שונה לחיפה.
- הסיבה להיעדרותו של העותר מעבודות השירות הינה תנאי שחרורו שמנעו ממנו לבצע את עבודות השירות.
- החלטת המשיב חרגה מגדר הסבירות **וגובלת בחוסר תום לב** ויש בה כדי לפגוע בזכויות העותר הואיל ונבצר מהעותר למצות את זכויותיו על פי דין.
- העותר טוען כי בתיק הנוסף "התיק החדש" הוגש תסקיר ק. מבחן לעונש שהמליץ על הטלת מאסר על הנאשם/העותר, שירוצה בדרך של עבודות שירות ובית המשפט הפנה את עניינו לקבלת חוות דעת ממונה.
- כאשר הגיע הנאשם למשרדי הממונה לצורך ריאיון להכנת חוות דעת בתיק החדש, התברר לממונה כי קיימת החלטה על הפסקה מנהלית של עבודות השירות נשוא הליך זה וזה הורה על כליאתו מבלי לתת לו הזדמנות.
- העותר טוען כי יש ביכולתו להמשיך בעבודות השירות שנגזרו עליו לנוכח העובדה כי התיק הנוסף עומד להסתיים ויתכן וגזר הדין בתיק החדש יהא גם כן מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות.

דין

לאחר שבחנתי את טענות העותר ואת תשובת המשיב ולאחר עיון במסמכים השונים, נחה דעתי כי לא נפל כל פגם בהחלטה המנהלית ואין כל מקום להתערבות שיפוטית בה.

ניתן אמנם לתקוף ולטעון נגד החלטה מנהלית, במקרה זה של הקצין המוסמך - מפקד מחוז הצפון בשב"ס, אך לייחס למפקד המחוז **חוסר תום לב** בהחלטתו, מהווה, בנסיבות תיק זה, טענה חצופה, חסרת בסיס וגובלת בעזות מצח, ללא שום ביסוס.

סעיף 51(ב) קובע :

"(ב) עובד השירות יודיע לממונה, ללא דיחוי, על כל הפסקה בעבודה או היעדרות ממנה.
(ג) עובד השירות לא יעדר מעבודתו אלא באישור הממונה, רכז עבודות השירות או המפקח".

סעיף 51ח(ב) קובע :

"עובד השירות יודיע לממונה על כתובת מגוריו הקבועה, וכן יודיע לממונה על כל שינוי בכתובת האמורה, בתוך 48 שעות ממועד השינוי".

סעיף 51ט מונה מס' עילות שבהתקיימן ראשי הנציב או קצין בדרגת גונדר שהוסמך לכך להורות על הפסקת עבודות השירות, ביניהן אי התייצבות לעבודות שירות או היעדרות מהעבודות ללא אישור הממונה (ס"ק (1)) וכן אם הוא נתון במעצר או משוחרר בערובה בתנאים שאינם מאפשרים את התייצבותו לביצוע עבודות השירות (ס"ק (5)).

ביצוע עבירה נוספת במהלך תקופת ריצוי עבודות השירות מהווה, כשלעצמו, עילה להפסקה שיפוטית של ביצוע עבודות השירות (סעיף 51 לחוק).

בהעדר תצהיר לתמיכה בטענות העובדתיות של העותר, יש לקבוע את העובדות על פי המסמכים שהוצגו על ידי המשיב, כולל כתבי בי-דין, כתבי אישום, החלטות וגזר הדין.

העותר הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, בביצוע עבירה של ניסיון שוד בנסיבות מחמירות. הנאשם וחברו קשרו קשר לבצע שוד בתחנת דלק בעפולה ולגנוב את כספי הפדיון היומי.

בתסקיר המבחן לעונש נכתב כי הנאשם ביצע את העבירה כשהיה תחת השפעת אלכוהול. שירות המבחן העריך את רמת הסיכון להישנות התנהגות עוברת חוק בעתיד כבינונית - גבוהה. יחד עם זאת, סבר קצין המבחן כי טיפול ושיקום עשוי להפחית ברמה ניכרת את הסיכון להישנות התנהגות מפרת חוק, על כן הומלץ על ענישה "מוחשית" בדמות מאסר שניתן לרצותו בדרכן של עבודות שירות יחד עם העמדתו בפיקוח ק. מבחן למשך 18 חודשים.

בית המשפט קבע את מתחם העונש שינוע בין 12 חודשים ל - 36 חודשים, אולם לאחר התלבטות, החליט לסטות ממתחם הענישה ההולם, בשל השיקול של סיכויי השיקום, כפי שסבר שירות המבחן, והוטלו על הנאשם 6 חודשים לריצוי בעבודות שירות.

העותר התייצב לריאיון קליטה ביום 15/11/16, לקראת תחילת ביצוע עבודות השירות. הוסברו לו התנאים והכללים

החלים עליו והוא חתם עליהם בחתימת ידו. כללים אלה נקבעו על בסיס ומכח הוראות סעיף 51ח(א) לחוק העונשין, המורה לעובד השירות לציית לכללים ולהוראות שקבע הממונה.

סעיף 1'ב' לכללים קובע :

**"עובד השירות ידווח למפקח בתוך 48 שעות על כל שינוי בפרטים האישיים כגון :
כתובת, מס' טלפון, מס' סלולרי, פתיחת תיק פלילי, הגשת כתב אישום, מעצר
ועוד".**

סעיף 1'ג' :

**"מסמכים מטעם הממונה יועברו לכתובת שעליה הצהיר עובד השירות. על
העובד לדאוג לקבל את דבר הדואר לרשותו".**

הכתובת שמסר העותר בראיון הקליטה היא :

"ת.ד. 1176 ניין".

סעיף 1'ח' לכללים מחייב את העו"ש להתייצב במשרד הממונה לצורך בירור, שימוע וכו'.

העותר לא גילה לממונה, בזמן אמת, כפי שהיה חייב לעשות, כי הוא נעדר מעבודתו וכי נפתח נגדו תיק פלילי וכי הוא נעצר והוגש נגדו כתב אישום וכי הוא שוחרר בתנאים של מעצר בית מלא.

החל מיום 1/1/17 לא התייצב העותר לביצוע עבודות שירות. רק בעקבות בירור שנערך, התברר שהעותר נעצר ביום 2/1/17 בחשד לביצוע של עבירות סמים.

בדיון שנערך ביום 8/1/18, בו ביקשה המשטרה תקופה נוספת של מעצר ימים להשלמת החקירה, הורתה כב' ס. נשיא בית משפט השלום, השופט גופר, על שחרור בתנאים הכוללים מעצר בית מלא (החלטה בתיק מ"י 3582-01-17).

ביום 11/1/17 הוגש נגד העותר כתב אישום המייחס לו שני אישומים של סחר בסמים והחזקת סם שלא לצריכה עצמית. יחד עם כתב האישום הוגשה בקשה למעצר עד תום ההליכים. מקריאת נוסח הבקשה למעצר עד תום ההליכים, נראה, לכאורה, כי המאשימה לא היתה ערה לכך שהעותר אמור היה, בזמן שנעצר והוגש נגדו כתב אישום, לרצות עונש מאסר בדרך של עבודות שירות. אין לכך אזכור בנימוקי הבקשה.

מכל מקום, מאחר והעותר הפסיק להתייצב לביצוע עבודות השירות, נשלחה לו הזמנה לשימוע ליום 15/2/17. העותר

קיבל את ההזמנה לידיו לפי הכתובת שמסר לממונה והתייצב לשימוע.

העותר טען בשימוע :

**"אני ביצעתי את ע"ש כנדרש והמעסיקים שבעי רצון מעבודתי. בתחילת חודש
ינואר נעצרתי ומאז אני נמצא במעצר בית מלא. היה לי דיון בבית משפט השלום
בנצרת ביום 1/2/17 אשר לא נתן החלטה. דיון נוסף יתקיים ביום 20/2/17.
במידה ואקבל חלון לחזרה לע"ש אני מבקש להמשיך בביצוע ע"ש".**

ביום 28/2/17 החליט הממונה להמליץ על הפסקת עבודות השירות מהנימוקים :

1. הוא לא התייצב לתחילת ריצוי ע"ש או נעדר מעבודה ללא אישור מהממונה, רכז, מפקח או רופא.
2. הוא נתן במעצר או משוחרר בערובה בתנאים שאינם מאפשרים את התייצבותו להמשיך ביצוע ע"ש.

בנימוקי הממונה להמלצה להפסקת עבודות השירות נרשם :

**"מדובר בע"ש שנשפט ל- שישה חודשים בע"ש החל מיום 15/11/16, תוך כדי
עבודתו נעצר ונפתח לו תיק פלילי, שוחרר למעצר בית מלא אך ללא יכולת
לצאת לעבודות שירות. נערך לו שימוע ביום 15/2/17, שבו הומלץ לאפשר לו
להמציא החלטת בית משפט המאפשרת לו יציאה להמשך ריצוי ע"ש. נקבע ליום
26/2/17 או לחלופין באם לא ימציא החלטה בנדון, אז תבוצע לו הפסקה
מנהלית. מאחר ובתאריך הנ"ל לא הצליח להשיג החלטת בית המשפט בדבר
יכולת יציאתו להמשך עבודות השירות וכיום עדיין במעצר בית מלא, מומלץ על
הפסקה מנהלית".**

מתברר כי ביום 20/2/17, במסגרת תיק מ"ת 25795-01-17, אז נדונה בקשת העותר לשנות את מקום מעצר הבית
לכתובת אחרת בחיפה, ביקש הסניגור לפתוח לעותר חלון (עמ' 23, ש' 24) :

**"הואיל והמשיב מבצע עבודות שירות והלכה למעשה הוא נעצר בתיק זה תוך כדי
שהוא מבצע עבודות שירות, נבקש מבית המשפט לפתוח חלון למשיב על מנת
לאפשר לו להשלים את עבודות השירות... אבקש לאפשר למשיב לבצע את
עבודות השירות שאם לא כן, החלטת השחרור של בית המשפט תרוקן מתוכן..."**

ב"כ המאשימה התנגדה לבקשה, תוך שהיא מציינת (עמ' 24, ש' 1) :

**"המסמך שאליו הפנה חברי זהו מסמך שהממונה ממליץ בו על הפסקה מנהלית
לאור מעצרו של המשיב. בהערה, מעבר לכך אומר הממונה שימתין עם יישום**

ההחלטה עד ליום 26/2/17 שזהו המועד האחרון שבו עובד השירות יוכל להציג מסמכים מבית המשפט שמאפשרים לו להמשיך את עבודות השירות. מגישה את המסמך לעיון בית המשפט".

בדחותה את בקשת הסניגור לפתיחת חלון, קבעה כב' השופטת בהחלטתה :

"... התובעת מתנגדת ודעתי כדעתה. העבירות נשוא תיק זה בוצעו לכאורה על ידי המשיב זמן קצר לאחר שנגזר דינו על ידי בית המשפט המחוזי למאסר של 6 חודשים שירוצה בעבודות שירות בצירוף צו מבחן , בגין עבירת ניסיון לשוד. בעצם התנהגות זו מעיד המשיב על עצמו כי לא ניתן לבטוח בו כי לא ינצל את פרק הזמן הנדרש לצורך ביצוע עבודות השירות (חלון יציאה של 10 שעות) לצורך ביצוע עבירות. העובדה כי המשמעות היא החזרת המשיב אל בית הסוהר וריקון החלטה זו מתוכן, אין בה כדי להצדיק את שינוי תנאי החלופה שנקבעו בתיק זה, ומכל מקום, באותה מידה תרוקן ההחלטה מתוכן אם במקום מעצר בית מלא יבלה המשיב את מרבית היום מחוץ לבית ללא פיקוח ממשי. החלטה בתיק זה התקבלה על יסוד הנתונים בתיק זה ואין הצדקה להעמיד את הציבור בסיכון רק משום שהמשיב, שכבר מעל באמון הממונה על עבודות השירות ושירות המבחן פעם אחת, יעשה כן שוב. אשר על כן, הבקשה נדחית".

מהמסמכים עולה שההחלטה על ההמלצה להפסקת עבודות השירות ניתנה לאחר שימוע שנערך במעמד העותר, כאשר ניתן לעותר "שובר" לפיו אם יציג החלטה שיפוטית עד ליום 26/2/17 כי אז יהא ניתן לדון שוב בעניינו. העותר לא עדכן את הממונה, מיוזמתו, בדבר החלטה זו.

אין מחלוקת שהעותר לא הציג אישור כזה.

כיום, אין מחלוקת שהעותר פנה לבית המשפט בבקשה לפתיחת חלון ובקשתו נדחתה, ולכן לא יכול היה להציג אישור כזה.

החלטת מפקד המחוז על הפסקת עבודות השירות ניתנה רק ביום 28/2/17, לאחר שחלף המועד שבו התאפשר לעותר להציג החלטה שיפוטית המאפשרת לו ביצוע עבודות השירות.

ההודעה על ההפסקה של עבודות השירות נשלחה לכתובת אותה מסר העותר לממונה - אותה כתובת אליה נשלחה לו ההודעה על השימוע ושבעקבותיה הוא התייצב לשימוע. העותר לא מסר, כמתחייב, כל כתובת אחרת ולא הודיע על שינוי כתובת, כמו שלא הודיע לממונה שבקשתו לפתיחת חלון נדחתה.

טענת העותר לפיה, אין להטיל עליו "אשם" ויש לו הסבר מוצדק לאי התייצבותו לביצוע עבודות השירות - משום שנבצר

ממנו לעשות כן בשל היותו נתון במעצר בית - הינה טענה מגוחכת.

העותר הביא את התוצאה על עצמו, הפר באופן בוטה את מחויבותו, ביצע עבירה נוספת, לא התייצב לעבודות השירות, לא עדכן את הממונה בזמן אמת ואין לו להלין אלא על עצמו.

העתירה נדחית.

ניתנה היום, ב' ניסן תשע"ח, 18 מרץ 2018, בהעדר הצדדים.